

PFAS, PFOS. De Europese regelgeving

Parlementaire Onderzoekscommissie
PFAS-PFOS
Hoorzitting van 27 augustus 2021

Prof. Dr. Geert van Calster
KU Leuven.

Monash University, Melbourne.

King's College, London.

American University, Washington /Brussels

GAVCLaw: www.gavclaw.com

MENU

- **Hoe en waar het EU recht op dit moment reeds PFAS /PFOS reglementeert**
  - PFAS-specifieke reglementering
  - Meer algemene bepalingen toepasselijk op PFAS
- **Wat in de steigers staat**
- Wat PFAngst ons leert over (de **tekortkomingen aan**) het Europese en Vlaamse milieubeleid

Huidige reglementering – PFAS specifiek

- **POP** (persistente organische verontreinigende stoffen - persistent organic pollutants Verordening 2019/1021, grotendeels in navolging van de Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants POPs 2001
  - PFOS opgenomen in de relevante Stockholm lijst sinds 2009 en dus ook in de voorloper van de POP Verordening doch met uitzonderingen zoals voor medische apparatuur, blusschuim, luchtvaarttoepassingen (mede onder de Stockholm 'acceptable purposes' uitzondering)
  - Perfluorooctanoic acid (PFOA) en afgeleiden onder Stockholm en dus ook EU verboden sinds juli 2020
  - Perfluorohexane sulfonic acid (PFHxS) en afgeleiden staan nu ter discussie (ook in REACH nb, zie hieronder)
  - 'Groep van 4' (DK, DE, NL, ZW) wil dat Stockholm PFAS algemeen doet uitfaseren

Huidige reglementering – PFAS specifiek

- **REACH** Verordening 1907/2006
  - Krijgt lastige grip op PFAS
    - Polymeren zijn uitgezonderd van REACH registratie
      - Reden daarvoor is dat het moleculaire gewicht van polymeren relatief groot is en ze daardoor als relatief onschadelijk werden beschouwd
      - Doch vooral werd opgemerkt dat het aantal polymeren op de markt extreem groot is waardoor de aanmeldingsplicht onevenredig groot zou zijn
      - Let wel
        - Polymeren kunnen wel nog vallen onder beperkingsregimes
        - De monomeren die de bestanddelen zijn van polymeren moeten mogelijks wel worden aangemeld
    - Recent: [Commissie Verordening 2021/1297](#) re bepaalde PFCAs – doch opnieuw met uitzonderingen

Huidige reglementering – PFAS specifiek

- **Waterwetgeving:** zie ook de Vlaamse tenuitvoerlegging in de presentatie van Isabelle Larmuseau
  - Drinkwaterrichtlijn 98/83 >>RL 2020/2184
    - Tenuitvoerlegging tegen 12 01 2026
    - Met aanduiding van een 'PFAS totaal' van 0.50 µg/l en een 'som van PFAS' (subcategorie van bijzonder schadelijke PFAS).
    - Met erkenning dat diagnostische hulpmiddelen nog moeten worden uitgewerkt
  - Grondwaterrichtlijn 2006/118. Monitoring van verscheidene sites is onderweg en leidt mogelijk tot wijzigingen aan de Bijlagen.
  - Kaderrichtlijn water 2000/60. Enkel PFOS is vooralsnog gerangschikt als prioritaire stof doch voorlopig geen specifieke parameters opgenomen.

Huidige reglementering – PFAS specifiek

- **Voedselwetgeving.** EFSA bracht reeds een aantal studies uit re de aanwezigheid van PFAS in voedsel (als gevolg van oa de lozing van PFAS in lucht en water) en de tolereerbare dagelijkse hoeveelheid ('TDI' – Tolerable Daily Intake).
  - Dit heeft uiteraard een impact op aansprakelijkheid van de voedselindustrie. (Grootste bron van PFAS in voedsel zijn uiteraard de gebruikte ingrediënten).
  - Vooralsnog geen algemeen EU verbod op vb PFAS in voedselverpakking, integendeel (Verordening 1935/2004 'materialen en voorwerpen bestemd om met levensmiddelen in contact te komen' neemt een groep PFAS op in de 'positieve lijst')– doch wel reeds in Denemarken.
- De Richtlijn **Industriële Emissies** 2012/75. Sommige PFOS zijn indirect begrepen in de parameters door kruisverwijzingen naar met name de kaderrichtlijn water.

Huidige reglementering – Generisch

- Zie met name de uiteenzetting door collega Larmuseau.
- Een hele resem Europese niet-sectoriele wetgeving bevat algemene, generische ankers voor PFAS rapportering, monitoring, beperking etc
- Ook de Richtlijn productaansprakelijkheid 85/374 nb valt hier onder – doch deze lijkt in de huidige Vlaamse onmiddellijke context minder relevant

Wat in de steigers staat

- Strategie voor duurzame chemische stoffen COM (2020) 667, 14 oktober 2020
  - Houdt de suggestie in (mede op basis van de groep van 4) om PFAS als groep te reguleren en niet langer als individuele stoffen
  - ‘Paralysis by analysis’
    - PFAS in het bijzonder zouden enkel nog worden toegelaten indien het gebruik ervan ‘essentieel’ is voor de maatschappij
      - Waarom beperken tot PFAS?
      - Mogelijk in het huidige wettelijke kader? Twijfel in K. Garnett, G. Van Calster *Transnational environmental law* 2021 (open access: <https://bit.ly/3jkRz20>)
      - ‘Essential use’ in internationale en EU recht inzake gevaarlijke stoffen: K Garnett, Routledge, 2021 (ter perse) >>Toont ook aan dat deze wetgeving extreem complex en ondoorzichtig is, die via een amalgaam van uitzonderingen, overgangsmaatregelen gevaarlijke, toxische, kankerverwekkende etc stoffen toch op de markt toelaat
    - Einde van het mantra dat milieubeheer best op basis van ‘objectieve wetenschap’ wordt gevoerd? Uitdaging voor het voorzorgbeginsel is mogelijks niet dat het niet wetenschappelijk is doch precies dat het zich te veel inschakelt in de ‘wetenschappelijke’ risicoanalyse

PFAngst en het milieubeleid

- Veel van wat we weten over PFAS heeft ons enkel bereikt via ‘discovery’: verregaande openbaarmakingsverplichtingen onder moeizame aansprakelijkheidsprocessen in de VS (zie Robert Bilott, ‘Exposure’)
- ‘Industry is not just part of the problem but also the solution’, co-regulering...: dat blijkt, ondanks reeds eerdere scepsis van velen van ons, nu echt extreem naïef en gevaarlijk te zijn
- Doorstroming informatie industrie – overheid is extreem problematisch
- Het rekenen op de algemene inspectiemogelijkheden volstaat duidelijk niet.

PFAngst en het milieubeleid

- Dit is
  - geen voorbeeld van een 'nieuwe technologie' die onder bescherming van 'innovatie' moest worden aangemoedigd en waar omwille van wetenschappelijke onzekerheid we nu pas de gevolgen van kennen.
  - Wel van een min of meer toevallige uitvinding, die vooral puur commerciële opbrengsten heeft opgeleverd en weinig maatschappelijk waardevolle, waarvan de consequenties reeds lang bij de industrie bekend zijn en omwille van systeemfalen die informatie veel te laat op de publieke en wetgevende radar terecht kwam
  - A late lesson from an early (hidden) warning, om het Europese Milieuagentschap te parafraseren.

PFAS, PFOS. De **Europese regelgeving**

Parlementaire Onderzoekscommissie
PFAS-PFOS
Hoorzitting van 27 augustus 2021

Prof. Dr. Geert van Calster
KU Leuven.

Monash University, Melbourne.

King's College, London.

American University, Washington /Brussels

GAVCLaw: www.gavclaw.com